

Activiteitenblad

Eco-angst houdt jongeren in zijn greep (grafiek)

Duur : 45 minuten tot 1 uur

Aantal deelnemers : 16 deelnemers

Leeftijd : 16- 25 jaar

Materiaal :

- een gedrukte versie van de kaart "pour une Terre solidaire" (https://catalogue.ccfp-terresolidaire.org/index.php?id_product=943&controller=product);
- gekleurde stickers;
- een pakje post-it briefjes.

Doelstellingen :

- De klimaatverandering en de gevolgen ervan voor jongeren wereldwijd aan de orde stellen;
- Benadruk de ongelijkheden in verband met dit fenomeen in verschillende regio's van de wereld;
- Een ruimte bieden waar jongeren hun zorgen over klimaatverandering kunnen uiten.

Vooruitgang :

Stap 1: presentatie van de kaart " Pour une terre solidaire " (10 min)

Vragen :

Co-funded by
the European Union

Vraag de deelnemers te reageren op de kaart "Pour une terre solidaire": Herkennen ze het? Hoe voelen ze zich als ze de kaart zo zien? Is het echt "ondersteboven"? Vergeleken met wat? Stoort het hen? Hoe voelen ze zich als ze Frankrijk van deze grootte en in deze positie zien?

Uitleg:

Geografische kaarten plaatsen Europa en Frankrijk meestal in het midden van de wereld. De evenaar (een denkbeeldige lijn die rond de aarde wordt getrokken en de scheiding tussen het noordelijk en zuidelijk halfrond aangeeft) bevindt zich niet in het midden van de kaart, maar in zuidelijke richting. Daarom nemen noordelijke landen meer ruimte in. Het noorden staat bovenaan en het zuiden onderaan. Een geografische weergave is echter niet neutraal. De Mercatorprojectie, die in 1569 werd gecreëerd en die we gewoonlijk gebruiken, geeft een bepaalde voorstelling van de wereldbol waarbij de noordelijke landen een overheersende plaats innemen, wat onze kijk op de wereld beïnvloedt.

Presentatie van de kaart "Pour une terre solidaire"

Deze kaart is een combinatie van twee kaarten:

- **Peters Projectie:** Historicus Arno Peters creëerde in 1974 een projectie die de werkelijke oppervlakte van elke staat nauwkeurig weergeeft: Afrika, Latijns-Amerika, het Amazonegebied en India krijgen hun ware grootte terug. De evenaar ligt in het midden van deze kaart en verdeelt de wereld in twee halfronden van gelijke grootte. Op deze kaart wordt Algerije op ware grootte getoond, vier keer de oppervlakte van Frankrijk, terwijl het met Mercator slechts twee keer zo groot lijkt. Deze kaart dwingt ons om ons wereldbeeld en het belang van elk land te heroverwegen, evenals de relaties tussen volkeren.
- **Stuart MacArthur Projectie:** In 1979 stelde Stuart MacArthur een omgekeerde kaart voor om onze perceptie uit te dagen: in de ruimte is er geen boven of beneden. Het noorden bovenaan zetten is een arbitraire keuze, een norm. Bovendien is deze kaart niet ondersteboven omdat je de landnamen nog steeds kunt lezen. Door voor het tegenovergestelde te kiezen, nodigt MacArthur ons uit om anders na te denken over onze voorstellingen, die onze perceptie van andere volken beïnvloeden.

Stap 2: Klimaatverandering introduceren via een quiz (20 min)

Instructies :

De deelnemers worden uitgenodigd om 8 groepen van 2 personen te vormen om vragen te beantwoorden in een quizvorm. Voor elke vraag moeten de groepsleden het eens zijn en het (de) gekozen land(en) aangeven door een sticker direct op de kaart te plakken.

Voorbeelden van vragen :

1) Welke regio ter wereld werd in 2023 het meest getroffen door meteorologische, klimatologische en hydrologische rampen?

- ☒ Het antwoord is Azië, volgens een onderzoek¹ dat op 23 april 2024 werd gepubliceerd door de Wereld Meteorologische Organisatie (WMO), het agentschap van de Verenigde Naties dat verantwoordelijk is voor weer-, klimaat- en waterkwesties. De regio, die bijna een derde van het landoppervlak van de wereld beslaat en waar 60% van de wereldbevolking woont, waaronder reuzen als China en India, warmt sneller op dan het wereldwijde gemiddelde: de opwarmingstrend is bijna verdubbeld sinds de periode 1961-1990. Volgens het rapport werden er in 2023 in Azië 79 rampen gemeld die verband hielden met hydrometeorologische gevaren, volgens de database met noodsituaties. Meer dan 80% daarvan hield verband met overstromingen en stormen, waarbij meer dan 2.000 doden vielen en 9 miljoen mensen rechtstreeks werden getroffen.

2) Welke landen lopen het grootste risico om tegen 2050 het grootste aantal slachtoffers te hebben door de klimaatverandering?

- ☒ Het antwoord omvat de Democratische Republiek **Congo, Angola, Gabon, Equatoriaal-Guinea en de Centraal-Afrikaanse Republiek**, volgens een studie² gepubliceerd in het medische tijdschrift The Lancet. Het team, onder leiding van het University College London en met onderzoekers uit de Filipijnen, Oeganda en Brazilië, benadrukt een geografische paradox. De landen van het "Global North", die 14% van de wereldbevolking vertegenwoordigen, zijn verantwoordelijk voor 92% van de cumulatieve CO2-uitstoot van 1850-2015. Het zijn echter de landen op het zuidelijk

¹

https://www.lemonde.fr/planete/article/2024/04/23/l-asie-continent-le-plus-touche-par-les-catastrophes-climatiques-en-2023_6229366_3244.html#:~:text=L'ann%C3%A9e%202023%20fut%20celle,enregistr%C3%A9es%2C%20signale%20l'OMM.

²

<https://www.geo.fr/environnement/etude-the-lancet-liste-pays-rechauffement-climatique-victimes-mortalite-maladies-chaueur-nutrition-paludisme-215142>

Co-funded by
the European Union

halfmond die meer te lijden zullen hebben onder de gevolgen van klimaatverandering. Om tot deze conclusies te komen, combineerden de auteurs ziekterisico's berekend door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) met bevolkingsprognoses van de VN. Naast blootstelling (tropische gordel) worden zuidelijke landen zwaarder getroffen door klimaatverandering omdat ze afhankelijk zijn van sectoren die bijzonder gevoelig zijn voor klimatologische omstandigheden (landbouw, visserij). De landen die het meest worden getroffen door de klimaatverandering hebben ook de meest kwetsbare economieën en bevolkingen, omdat ze afhankelijk zijn van rudimentaire huisvesting en werk en levensstijlen die zijn blootgesteld aan klimatologische omstandigheden (buitenactiviteiten, landbouw, enz.).

3) Welk land bereikt Earth Overshoot Day het vroegst in 2023?

- ☒ Het antwoord is Qatar. In 2023 is de Earth Overshoot Day van Qatar op 10 februari. Het wordt gevolgd door Luxemburg, met zijn Earth Overshoot Day op 14 februari. Volgens een rapport van het WWF zouden er 9 planeten nodig zijn als de mensheid net zoveel zou consumeren als Qatar. Dit benadrukt de onevenredige relatie tussen de kleine omvang van deze landen en de omvang van hun ecologische behoefte aan hulpbronnen om hun consumptiesystemen in stand te houden. Volgens berekeningen van het Global Footprint Network is de Earth Overshoot Day de datum waarop de mensheid alle hulpbronnen heeft verbruikt die de aarde in een jaar kan regenereren. Dit concept wordt biocapaciteit genoemd. Zodra deze dag voorbij is, leeft de mensheid op 'krediet'. Deze beoordeling wordt gemaakt door de biocapaciteit van de aarde te delen door de ecologische voetafdruk van de mensheid. Deze tool, ook ontwikkeld door het Global Footprint Network, meet de hoeveelheid biologisch productief land die nodig is om de goederen en diensten die we consumeren te produceren en het afval dat we produceren te absorberen. Op dit moment hebben we 1,75 aarde nodig om te regenereren wat de mensheid consumeert.

Stap 3: Het probleem van milieu-angst bij jongeren wereldwijd aanpakken (20 min):

Inleiding:

Vraag de deelnemers of ze bekend zijn met de term "eco-angst". Vraag hen vervolgens het begrip te definiëren.

Eco-angst verwijst naar "angst veroorzaakt door bedreigingen voor het milieu op onze planeet" of "een vorm van angst gerelateerd aan een gevoel van hulpeloosheid ten opzichte van hedendaagse milieuproblemen".

Co-funded by
the European Union

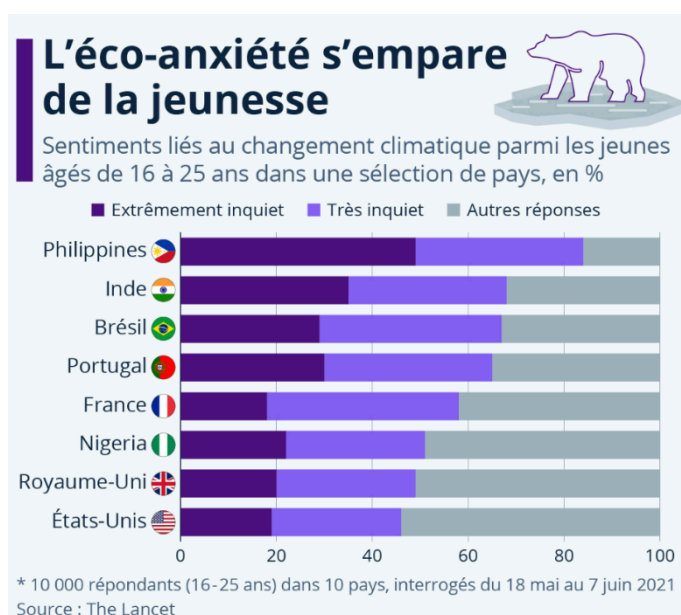
In 2021 werd het grootste onderzoek³ naar eco-angst onder jongeren tussen 16 en 25 jaar wereldwijd uitgevoerd door een team onderzoekers van universiteiten in Groot-Brittannië, de Verenigde Staten en Finland. Samen ondervroegen ze 10.000 jongeren in tien landen uit het Noorden en het Zuiden van de wereld om inzicht te krijgen in hun niveau van eco-angst en hoe dit hun dagelijks leven beïnvloedt. Bijna 70% van de ondervraagde jongeren zei "zeer bezorgd" of "zeer bezorgd" te zijn over klimaatverandering. Deze studie werd in december 2021 gepubliceerd in het wetenschappelijke tijdschrift The Lancet Planetary Health.

Instructies :

De deelnemers krijgen elk (of per twee) een label dat staat voor een van de 8 landen waarop het eco-angstonderzoek van 2021 zich richt. Vervolgens moeten ze samenwerken om de labels in oplopende volgorde te rangschikken, van het land waar de minste jongeren aangeven extreem bezorgd en zeer bezorgd te zijn over klimaatverandering tot het land waar de meeste jongeren aangeven extreem bezorgd en zeer bezorgd te zijn over klimaatverandering.

Debrief :

De juiste volgorde staat in de onderstaande tabel:

³ <https://fr.statista.com/infographie/25762/eco-anxiete-jeunesse-part-des-jeunes-effrayes-avenir-changement-climatique/>

Co-funded by
the European Union

De volgende vragen kunnen aan de deelnemers worden gesteld:

- Wat zijn jullie reacties op deze cijfers? Ben je verrast door de resultaten?
- Waarom vertonen landen als de Filippijnen, India of Brazilië volgens u zo'n grote eco-angst onder jongeren?
- Heb jij persoonlijk last van eco-angst?
- Ken jij oplossingen om eco-angst te bestrijden?

Enkele oplossingen tegen eco-angst:

- Kom in contact met gelijkgestemden door lid te worden van een milieugroep of deel te nemen aan milieucampagnes.
- Zorg goed voor jezelf door activiteiten te ondernemen die stress helpen verminderen (meditatie, tijd in de natuur, lichaamsbeweging, enz.)
- Leer jezelf hoe je actie kunt ondernemen in milieukwesties om een positieve invloed te hebben.
- Beperk het gebruik van apps om de blootstelling aan negatieve informatie te verminderen.
- Kies je informatiebronnen zorgvuldig en houd je aan gerenommeerde en onbevooroordeelde organisaties. Vermijd bronnen die sensatie of pakkende koppen gebruiken.
- Focus waar mogelijk op vooruitgang en positief nieuws over het klimaat.

Bron : <https://www.anxietycanada.com/fr/>